

Älvkarleby kommun
kommun@alvkarleby.se

Rektorn vid Sörgårdets skola
Jorgen.jansson@alvkarleby.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Sörgårdets skola
i Älvkarleby kommun

Tillsyn i Sörgårdets skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Älvkarleby kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Sörgårdets skola besöktes av Skolinspektionen den 18 september 2012.

Fakta om skolan

Sörgårdets skola ligger i Älvkarleby i Älvkarleby kommun och har vid tillsynsbesöket 177 elever i förskoleklass och grundskola i årskurserna 1-5. Skolans fritidshem har 99 barn inskrivna. Nuvarande rektor tillträdde sin tjänst i augusti 2012. Rektorn utgör tillsammans med tre lärare en ledningsgrupp. Skolans lärare bildar ett arbetslag som leds av en arbetslagsledare och fritidshemmet är ett arbetslag.

Kommunens ansvarstagande för fritidshemmen beskrivs i separat beslut.

Enligt Skolverkets nationella statistik nådde år 2011 mellan 87 och 96 procent av eleverna i årskurs tre kravnivåerna på samtliga delprov i det nationella ämnesprovet i matematik. Resultatet är högre än motsvarande resultat för riket. I svenska nådde mellan 96-100 procent av eleverna kravnivån. Även detta är högre än motsvarande resultat för riket.

Av skolans egen sammanställning av resultatet för årskurs tre 2012 för årskurs tre framgår att 97 procent av eleverna nådde kravnivån i det nationella ämnesprovet i svenska och 100 procent i det nationella ämnesprovet i matematik. Den sammanställning skolan gjort i övriga ämnen för år 2012 visar att mellan 92-96 procent av eleverna når kravnivåerna. Dock saknas resultat för de natur-och samhällsorienterade ämnena.

Skolans egna resultat för 2012 i årskurs fem visar att mellan 83-100 procent når kravnivåerna i samtliga ämnen.

Helhetsbedömning

Älvkarleby kommun har under 2011 initierat ett kvalitetssäkringssystem för att följa upp skolornas resultat. Detta innebär att skolans rektor samlar in resultat för varje elev i samtliga ämnen en gång i månaden. Som ett led i att förbättra kunskapsresultaten redovisar rektorn resultaten till kommunens skolchef.

Sörgårdets skola redovisar måluppfyllelse i samtliga ämnen. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår emellertid att det på skolan finns en osäkerhet kring hur man bedömer elevernas måluppfyllelse i de ämnen som inte har nationella prov. Detta innebär att det kan finnas elever som bedöms på andra grunder än efter kursplaner och kunskapskrav.

Tillsynen visar att eleverna i alltför låg utsträckning ges inflytande över sin utbildning. Bland annat behöver skolan se till att eleverna i högre grad blir delaktiga i planeringen av undervisningen.

Trots att Skolinspektionen vid tillsynsbesöket får se exempel på välplanerade och genomförda lektioner där läroplanens och kursplanernas syften är tydligt satta i fokus, visar tillsynen att skolans systematiska kvalitetsarbete behöver stärkas med fokus på bedömning, uppföljning, utvärdering och analys för att utveckla verksamheten. Rektorn behöver analysera skolans resultat, följa upp lärarnas undervisning och leda pedagogiska diskussioner för att utveckla verksamheten.

Elever och lärare uppger att Sörgårdets skola vid tillfället för tillsynen är en trygg skola och att det finns rutiner för att hantera kränkningar och konflikter.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på några områden som Älvkarleby kommun måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot bakgrund av detta fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Älvkarleby kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 11 januari 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Älvkarleby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att lärarna samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen och för att ge överblick och sammanhang.

Motivering

Enligt läroplanen ska lärarna samverka med varandra i arbetet för att nå utbildningsmålen och för att ge eleverna överblick och sammanhang.

I intervjuer och samtal med lärare och elever framkommer att vissa av lärarna som undervisar i samma årskurs samverkar med varandra i ett eller flera ämnen. Samverkan mellan lärare och för övrigt sker i mycket liten omfattning och lärarna bekräftar att detta är ett utvecklingsområde. Vidare uppger lärarna att det inte finns gemensamma strategier för att samordna och samverka mellan ämnen och lärare på skolan.

Tillsynen visar att lärarna inte samverkar med varandra i tillräcklig omfattning i arbetet med att nå utbildningsmålen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Älvkarleby kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Älvkarleby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten och skolan har en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.
- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens.

Motivering

Enligt skollagen och läroplanen ska eleverna ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. De ska löpande hållas informerade i frågor som rör dem och stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen.

I intervjuer med lärare och elever framkommer att det inflytande eleverna har är framförallt via klassråd och elevråd. Vidare uppger eleverna att inflytande på undervisningens innehåll endast sker i mindre omfattning och det är mest lärarna som planerar och bestämmer hur lektionerna utformas. Lärarna säger i samtal och intervjuer att de försöker att tänka på hur de ska ge eleverna möjlighet till ökat ansvarstagande och inflytande men att detta är ett område som behöver utvecklas, analyseras och planeras för att kunna leva upp till innebörden i lagen och läroplanen.

Tillsynen visar att det inte finns något systematiserat och planerat sätt att ge eleverna möjlighet till ett aktivt inflytande över undervisningen och sitt eget lärande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Älvkarleby kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

1 kap. 10 §, 4 kap. 9 § första stycket skollagen,

Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, Elevernas ansvar och inflytande,

Trygghet och studiero

Bedömning

Älvkarleby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att ordningsregler har utarbetats under medverkan av eleverna och följs upp vid skolenheten.
- Upprätta en plan för varje skolenhet/verksamhet mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Enligt skollagen ska det finnas ordningsregler som har utarbetats under medverkan av eleverna och följs upp vid skolan. Vidare framgår det att det för varje verksamhet ska upprättas en plan mot kränkande behandling som anger de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Av planen ska framgå vilka åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under året samt en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Skolinspektionen har tagit del av Sörgårdets skolas ordningsregler. Av intervjuer med elever och lärare framgår att eleverna känner till ordningsreglerna på skola. De har dock inte varit delaktiga i framtagandet av dessa.

Skolinspektionen har granskat Sörgårdets skolas plan mot kränkande behandling. Av planen går inte att utläsa vilka åtgärder som behövs för att motverka kränkande behandling av elever. De åtgärder som beskrivs är allmänna och grundar sig inte på behov som är specifika för verksamheten.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att eleverna inte varit delaktiga i framtagandet av ordningsreglerna. Skolans likabehandlingsplan behöver förbättras. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Älvkarleby kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

5 kap. 3, 5 §§ skollagen, 6 kap. 6-8 §§ skollagen

Lgr 11 1 skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande

Lgr 11 2.1 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Älvkarleby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att lärarna regelbundet utvärderar elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån kursplanernas krav.
- Se till att de skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.
- Se till att i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling i förhållande till de nationella kunskapskraven och göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper. Läraren ska enligt skollagen vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge skriftliga omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Det ska även framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Tillsynen på Sörgårdets skola visar att det finns en sammanställning av resultaten i samtliga ämnen men enligt lärarna råder en osäkerhet om hur bedömningen i de lägre årskurserna ska gå till. Lärarna för bedömningsdiskussioner utifrån kursplanernas krav men beskriver svårigheterna med att bedöma i de ämnen som saknar nationella prov. Bedömningarna tenderar att utgå från det som lärarna benämner som "magkänsla" mer än en faktisk bedömning mot kunskapskraven. Detta innebär att det kan finnas elever som bedöms på andra grunder än efter kursplaner och kunskapskrav.

Av de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen har tagit del av framgår inte tydligt vilka insatser som behövs av skolan för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. De skriftliga omdömena är av varierande kvalitet och är inte tydliga i hur långt eleven har nått i sin kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. Exempel på detta kan vara "du sitter i egna tankar eller tittar vad de andra gör eller" du deltar på lektionerna och gör dina uppgifter"

Sammanfattningsvis framgår att det finns brister i skolans arbete med bedömning och att informationen om elevens kunskapsmässiga utveckling inte sker på det sätt som beskrivs i skollagen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Älvkarleby kommun föreläggs att avhjälpa bristerna

Författning

3 kap. 4 § skollagen,

10 kap. 13 § skollagen

Lgr 11 2.7 Övergripande mål och riktlinjer, Bedömning och betyg

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Älvkarleby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ha god kunskap om det inre arbetet i skolan och verka särskilt för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen.
- Se till att rektorn tar ansvar för att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella styrdokumenterna.
- Se till att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Motivering

Av skollagen framgår rektorns ansvar för att de mål som finns för utbildningen i skollag och andra föreskrifter uppfylls. Rektorn har ett ansvar för att se till att den pedagogiska personalen har kunskap om och arbetar utifrån de nationella styrdokumenterna.

Av skollagen framgår att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består av planering, uppföljning, utvärdering och utveckling av utbildningen. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras och genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systema-

tiska kvalitetsarbetet ska vara de mål som finns för utbildningen i skollag och övriga föreskrifter. I läroplanen framgår att rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven samt att rektorn ser till att undervisningen och elevhälsan utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver.

Tillsynen visar att det finns brister på skolan när det gäller skriftliga omdömen och utformningen av individuella utvecklingsplaner. Både lärare och rektorn beskriver att implementeringen av Lgr 11 behöver fortsätta och även omfatta lärare i förskoleklass och fritidshem för att all personal ska ha kunskap om uppdraget och säkerställa att eleverna får det som de har rätt till enligt skollag och läroplan.

I intervjuer med rektorn och lärare samt av den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av framkommer att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet. Rektorn behöver ta ansvar för att följa upp och utvärdera arbetet med bedömning av elevernas kunskapsutveckling så att elevernas kunskapsutveckling inte bedöms på andra grunder än utifrån kursplanerna och kunskapskraven. Rektorn behöver i högre grad ta ansvar för att utvärdera resultatet av det särskilda stödet för att se att de insatser som ges får förväntad effekt för berörda elever. Rektorn behöver även inhämta kunskaper om och följa upp lärarnas undervisning på ett systematiskt sätt för att identifiera utvecklingsområden för verksamheten.

Tillsynen visar att det finns brister när det gäller det systematiska kvalitetsarbetet och rektors kunskap om skolans inre arbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Älvkarleby kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 4-7 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

På Skolinspektionens vägnar

Mats Peterson
Beslutsfattare/Undervisningsråd

Magdalena Molin
Föredragande/Utreddare

Skolinspektionen

2012-10-11

10 (12)

Dnr 43-2011:4846

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).